

A Költségvetési Tanácsnak a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló törvény tervezetéről alkotott véleménye

A vélemény összefoglalása

A kormány – a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Stabilitási törvény, illetve Gst.) alapján, az ott meghatározott véleményezési időtartamot biztosítva – megküldte a Költségvetési Tanácsnak (a továbbiakban: KT, illetve Tanács) a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló törvény tervezetét.

A KT megállapítja, hogy a költségvetési törvényjavaslatban szereplő 5,2%-os gazdasági növekedés magas, az az ismert hazai és nemzetközi előrejelzések felső határához közelít. A Tanács megítélése szerint ugyanakkor a várt gazdasági bővülés megvalósulhat a járvány lecsengésével. A Tanács szerint a bevételi és a kiadási előirányzatok összhangban vannak a 2021. évre várható, valamint a 2022-re tervezett makrogazdasági folyamatokkal. A Tanács egyetért azzal, hogy a költségvetési hiány a 2021. évi GDP-arányos 7,5%-os mértékhez képest 2022-ben csökkenjen. A kiadások esetében a költségvetés első számú prioritása a gazdaság újraindítása, valamint változatlanul fókuszáltan szerepel a járvány elleni védekezés. A KT ismerteti továbbá, hogy a kiadásokban kiemelten jelennek meg a családvédelmi, otthonteremtési, otthon-felújítási, valamint a nyugdíjasok jövedelmi helyzetének javítását szolgáló célok. A Költségvetési Tanács tudomásul veszi, hogy a 3 százalékos meghaladó államháztartási hiányt az Európai Unió által alkalmazott mentesítési záradék lehetővé teszi. A hazai szabályozásban erre a Stabilitási törvény csak a GDP csökkenése esetén ad mozgásteret, ezért a kormány a Stabilitási törvény szükséges módosítását beterjeszti az Országgyűlésnek.

A Költségvetési Tanács megállapítja, hogy az Alaptörvénnyel összhangban az államadósság-mutató csökkenő trendje tartós marad, a 2021. év végére előrejelzett 79,9 százalékról a 2022. év végére 79,3 százalékra mérséklődik. Megállapítja, hogy a 2022. évi költségvetési törvényjavaslat tervezete megfelel az Alaptörvényben előírt államadósság-szabálynak. A Tanács üdvözli, hogy az államadósság-kezelés 2022-ben is meg kívánja őrizni az elmúlt években elért kedvező szerkezetet, a devizaadósság részarányának alacsony szinten tartását.

A KT mindazonáltal javasolja, hogy az államháztartás hiánya a 2022. évi tervezetben szereplőnél legyen közelebb a 3 százalékos GDP-arányos értékhez. A Tanács véleménye szerint a várhatóan gyors gazdasági helyreállítás a 2022. évi hiány markánsabb csökkenésének is megfelelő alapot ad. A KT javasolta olyan előirányzatoknak a nevesítését, amelyeket (vagy amelyek egy részét) csak akkor használhatja fel a költségvetés, ha a gazdaság dinamizálásához arra tényleg szükség van. A magyar kormányzatnak a költségvetési egyensúly helyreállítása iránti elkötelezettségét jól demonstrálná, ha a várható GDP összege három százaléknak megfelelő összegű kiadási előirányzatot „feltételhez kötötten felhasználható” előirányzatként jelölne meg a költségvetés. Ezzel összefüggésben a KT a 2022. évi 0,6 százalékpontos államadósság-mutató csökkenést kevésnek tartja, véleménye szerint a 2021-ben már megkezdődő gazdasági helyreállítás az adósságmutató ennél nagyobb mértékű csökkenését is lehetővé teszi.

A Tanács kockázatosnak tartja, hogy a biztonsági tartalékok mértéke a GDP 0,4 százaléka, ami elmarad a 2021-re tervezett alacsony szinttől is.

A felvetett észrevételekre, javaslatokra adott kormányzati válaszok

A KT a 2021. évhez képest a 2022. évi hiánycsökkenés mértékét a GDP arányában nem tartja elégségesnek, és javasolja, hogy a 2022. évi költségvetési tervezetben szereplő hiány legyen

közelebb a 3 százalékos GDP-arányos referencia értékhez. A Tanács kevésnek tartja az adósság-mutató 2022. évi 0,6 százalékpontos csökkenését is.

A KT is utal arra, hogy a 2022-es évben a konjunktúra kibontakozását még számos bizonytalanság övezi. Megállapítja, hogy a jövő évi növekedésre vonatkozó kormányzati előrejelzés reális, ugyanakkor a hazai és nemzetközi előrejelzések felső sávján helyezkedik el. A kormány álláspontja szerint az elmúlt évek sikeres gazdaságpolitikája lehetőséget teremtett arra, hogy a kormány nemzetközileg is elfogadott mértékben és módon költségvetés-politikai eszközökkel is mindent megtegyen a gazdaság újraindítása érdekében. A 2022-es költségvetési hiánycél megválasztásában és prioritások kijelölésében messzemenően ez a törekvés érvényesült. 2020-ban az aktív fiskális politika nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a korábbi várakozásoknál jóval kisebb, sőt az európai uniós átlagot messze alulmúló legyen a gazdaság szűkülése. A tervezet szerinti optimista, ugyanakkor reális növekedési pálya teljesülének feltétele ennek a fiskális politikának a megvalósítása. Az anticiklikus, keresletélénkítést is magába foglaló költségvetési politika tehát meghatározó szerepet játszik a gazdasági növekedés elérésében és e politikát addig célszerű fenntartani, amíg a magyar gazdaság potenciális teljesítménye nagyobb, mint a tényleges kibocsátása. Ugyanakkor középtávon, a gazdaság sikeres újraindítását (az ún. kibocsátási rés záródását) követően újra és egyre markánsabban érvényesülnie kell az alacsony, 3% alatti és csökkenő hiányt, valamint az adósság gyorsabb csökkenését megcélzó költségvetés-politikának.

A kormány tehát továbbra is kiemelten fontos értéknek tartja a költségvetési stabilitást. 2021-ben a magyar várható hiány- és államadósságszint európai mércével nézve kedvezőbb az átlagnál. Az Unió tagállamainak saját előrejelzései alapján 2021-ben a tagállamok átlagos várható hiánya a GDP 7,8 százaléka, vagyis magasabb, mint a magyar 7,5%-os hiánycél. Idén év végére az uniós tagállamok átlagos várható adósságrátája pedig a GDP 95,1 százaléka lehet, vagyis lényegesen magasabb, mint a magyar 79,9 százalékos adat. 2021-ben az Unió átlagos GDP-arányos adósságrátája várhatóan nő, míg a magyar adósságráta – a gazdaság újraindítását célzó lépések mellett is – csökken. 2022-ben a kormány tovább csökkenő adósságrátával számol, amelyet az idei évhez képest tovább mérséklődő költségvetési hiány is támogat. A magyar adósságráta a következő években is csökkenni fog, a hiányszint mértékét ugyanakkor – a korábban említettek szerint – fokozatosan célszerű mérsékelni, annak érdekében, hogy a költségvetés a gazdaság újraindításához, a családok, a vállalkozások és a beruházások támogatásához szükséges forrásokat továbbra is maradéktalanul biztosítani tudja. A 2022. évi 5,9%-os GDP arányos hiányt 2023-ban 3,9%-os hiány és az adósságráta közel 2 százalékpontos csökkenése követheti, majd 2024-ben újra elérheti a 3%-os referencia-szintet a költségvetési hiány mértéke.

A transzparencia előmozdítása érdekében a 2022. évi költségvetési törvényjavaslat a 2021. évi törvényi előirányzatok mellett megjeleníti a 2021. évi várható adatokat az általános indokolás mellékletében, „Az államháztartás és a központi alrendszer legfontosabb mérlegei” alcím alatt.

A Tanács kockázatosnak tartja a biztonsági tartalékok a GDP arányában 0,4 százalékos nagyságát, amely elmarad a 2021. évre tervezett alacsony szinttől is. A kormány a tervezett tartalékokat elégségesnek tartja – tekintettel arra is, hogy a tartalékok összegének növelése vagy a tervezett hiány növekedésével, vagy más területek kiadásainak csökkenésével kellene, hogy együtt járjon. A tartalékok 2022-re tervezett összege 233 milliárd forint, ami a várttól akár 1%-ponttal elmaradó növekedés esetére is kellő biztosítékul szolgál az adósságráta csökkentésére.